

Спирін В. Г., студент,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Горбатюк Я.В., к.ю.н.

ІНСТИТУТ ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сьогодні вітчизняний ринок надання лізингових послуг переживає не найкращі часи, що виглядає логічним на фоні загального спаду української економіки в цілому та фінансового сектору зокрема.

Однак, криза розвитку лізингу в Україні має більш глибоке коріння та викликана рядом негативних факторів та чинників, усвідомлення, аналіз та опрацювання яких допоможе діючим та новим економічним суб'єктам уникнути помилок, допущених учасниками лізингового ринку в 2007-2012 роках. Бурхливе зростання економіки, створення нової та розбудова існуючої інфраструктури, а також популяризація лізингу як зручного інструменту для фінансування техніки та обладнання потужними фінансовими структурами з іноземним капіталом й досвідом сприяли росту лізингового ринку у 2007-2013 роках. Економічна криза 2008-2009 року дещо сповільнила темпи, однак вже у 2010-2011 роках приріст об'ємів лізингового портфелю провідних компаній перевищив найоптимістичніші прогнози. Така тенденція утримувалася протягом 2012-2013 років, але вже з 2014 року ситуація різко змінилася негативним трендом, який ми спостерігаємо і на сьогоднішній день [4].

Лізинг – один із небагатьох фінансових інструментів, які у наш непростий час однаково вигідні, як лізингодавцям, так і отримувачам цієї послуги. Для перших така угода є менш ризикованою, ніж кредит під купівлю сільгосптехніки, бо, у разі несплати, можна швидко забрати лізингову техніку назад і не очікувати судової тяганини. У других – вигоди від лізингу у тому, що окрім конкретної одиниці техніки він не ризикує своїм іншим майном. Але навіть за таких умов об'єми лізингу в Україні занадто малі, щоб гарантувати аграріям стабільне фінансування. Особливо це стало актуальним, коли надія на інші джерела фінансування – приміром на банки – майже щезла. Серед останніх реально кредитує агросектор лише кілька установ [1].

Проте, лізинг в Україні функціонує і розвивається доволі впевнено. Доказом цього є наявність великого попиту на лізингові операції, сприятлива економічна ситуація в країні, наявність потенційних лізингодавців і переваги лізингового механізму для всіх суб'єктів цих відносин, у тому числі для держави. Разом з тим необхідно зазначити, що існує ще низка проблем юридичного, податкового та регулюючого характеру, які потребують вивчення. Тому метою цієї статті є дослідження

стану, перспектив розвитку та ролі лізингу в економічному зростанні України.

Розвиток лізингу на зовнішньому ринку для України можливий після становлення внутрішнього лізингового ринку, оскільки в жодній країні лізинг не починав розвиток з міжнародного, а в першу чергу він проходив апробацію на внутрішньому ринку. Тому спробуємо окреслити проблеми, з якими стикаються вітчизняні й іноземні суб'єкти лізингу на внутрішньому ринку, а потім доповнимо їх проблемами, притаманними виключно зовнішньому лізингу. Перш за все, це неоднозначне трактування тих чи інших положень нормативних актів. Так, основними законодавчими проблемами розвитку внутрішнього і міжнародного лізингу є: неадекватне визначення фінансового лізингу, яке встановлює не виправдані обмеження на строки контрактів фінансового лізингу; необґрунтовані вимоги щодо складу та розміру лізингових платежів. Це є не виправданим обмеженням свободи договірних відносин між учасниками контракту фінансового лізингу; оподаткування лізингодавця у випадку дострокового повернення об'єкта лізингу; обов'язковість переходу права власності на майно до лізингоотримувача після закінчення терміну фінансового лізингу. На нашу думку, тут мова може йти лише про можливість (право вибору) переходу права власності на об'єкт фінансового лізингу до лізингоотримувача. Конкретні умови переходу прав власності повинні регламентуватися договором фінансового лізингу [2].

Підводячи підсумок, зазначимо, що лізинг є надзвичайно важливим інструментом формування капіталу в усьому світі та має потенціал для того, щоб зробити значний внесок в економічний розвиток та зростання України. Розвиток вітчизняного лізингового ринку знаходиться під тиском, який є результатом політичної нестабільності. Проте перспективи розвитку лізингу є, оскільки країна обрала чіткий курс у напрямку вступу до Європейського Союзу. Однак, законодавча система поки що не забезпечує стабільної бази для лізингу; тривалість та невизначеність судових розглядів змушує лізингові компанії до здійснення ретельної оцінки усіх ризиків до укладення договорів лізингу.

Література

1. Внукова Н. Мир лизинга / Н. Внукова, О. Ольховиков. – Х.: Основа, 1994. – 224 с.
2. Смірнова О.О. Особливості лізингового бізнесу в Україні [Електронний ресурс] / О.О. Смірнова. – Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/konfer38/77.pdf>.
3. Про міжнародний фінансовий лізинг: конвенція УНІДРУА від 11.01.2006, зі змін. та допов. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
4. Глазунов Є.О. Сучасний стан розвитку ринку лізингових послуг в

УДК 330.322:631.11(043.2)

Стукаленко В.В., аспірант,
Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова,
м. Одеса, Україна

ГОСПОДАРСЬКІ ДОГОВОРИ: ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ЗАСТОСУВАННЯ В БУДІВЕЛЬНІЙ СФЕРІ

Договірні відносини виникають на певній економічній основі, отже, вони тісно зв'язані з відносинами власності. У відношенні свого майна власник вправі здійснювати будь-які дії, які не суперечать закону. У числі дій, за допомогою яких власники розпоряджаються своїм майном, найбільше значення мають договори [1].

Господарський договір – це домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків. При цьому найважливішою вимогою є збіг волі сторін стосовно прав і обов'язків, що виникають у них, причому воля повинна бути не тільки взаємною, але і погодженою, тобто збігаються за обсягом та змістом.

Договір являє собою одне з найбільш унікальних правових засобів, у рамках якого інтерес кожної сторони, у принципі, може бути задоволений лише за допомогою задоволення інтересу іншої сторони. Це і породжує загальний інтерес сторін в укладанні договору і його належному виконанні. Тому саме договір, заснований на взаємній зацікавленості сторін, здатний забезпечити організованість, порядок і стабільність в економічному обороті, чого неможливо домогтися за допомогою найбільш жорстких адміністративно-правових засобів [2, с. 165].

Уся сукупність умов, які визначають права та обов'язки сторін у зобов'язанні, що виникає з договору, називається змістом договору.

При укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі:

1) вільного волевиявлення, коли сторони мають право погоджувати на свій розсуд будь-які умови договору, що не суперечать законодавству;

2) зразкового договору, рекомендованого органом управління суб'єктам господарювання для використання при укладенні ними договорів, коли сторони мають право за взаємною згодою змінювати окремі умови, передбачені зразковим договором, або доповнювати його зміст;

3) типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи